

Àðàãíòáííúé Ààð

10.03.2011

Íñéááíáá íáííáéáíéà 10.06.2011

Áíééää äéý éíááééáíá è áàòðáííá ÁíÁ íáéañóííáí Éííéòáòà.

Àðàãíòáííúé ààð

ÀÐÀÃÍÒÁÍÍÚÉ ÀÀÐ!

Íðáéðáñíá íàðà Çáíéý è í-áíú íóáðí óñòðíáíá. Ó -áéíááéà áñòù áñ, íáíáííáéííá äéý æéçíé è óñíáòá: áíçáóð, òáíéí, íéòáíéá, éðáñ çá, çáí-éíé. Íí íú, æéäý íá çáíéá, áééèí á, á ñáí, í ñáðáòá çáé, ííé. Íò ááñéðáéíéò ìíéáé, íò òááòóúéò éóáíá, øáéáñòýúéò éáñíá. Óð òááòù íá ñóíéá, óáíáíáý íáááéü è òáíéí éáíéíá, òáòðááé, éíéáé è çáíðíááý íááæáá, éáéáðñòáá è áíçáóð…Íá íðíòýæáíéé áñ áíñðéùáðòñý éðáé. Áá è éáæáúé -áéíááé íáííéíýáòñý íáííáòíðéíúíé -óáñòááíé, áñòðá-áý ðáññáò, ñéóøáý íáíéá íòéò, ñíéíáúý, ñóáòó, íáííéíýòù ñáíéí íèðíí è ìíéíáí. Íá ìíòííó èé íáí òáé -áñòí òí-áòñý áúáðáòù íá íðéðíáó, ìíáòùò íáááéíá ñ á, çááááí-ííé è ááéé ðáçíúá íðéðíáíúá óñéíáéý: ðáçéé-íúé éééíáò, ðáéúáò è éáé ñéááñòáéá, ðáçéé-íúé ðáñòéòáéúíúé ìíéðíá. Íá íéáíáòá íáñ-éòùááá äðóáéá, òáé éáé áééýíéá æéçíáááýòáéúííñòé -áéíááéá í-áíú íáðííí. Óáéíé íðíòáññ íðíéñóíáéò ìíáñðáò – è íá Óéðáéíá ò Óaðuétáñéíé íáéáñòé. Ýòíò ñíéííé ìííòíýííí ìííéíýáòñý, éáí ñ éáæáúí áíáíí áñ, áíéúøá ðáñòáíéé ñóáííáýòñý íáéí-éñéáííúíé, è -òí íáéíéçó-áííúá íáñòá. Á íáðáé íáéáñòé – ýòí Øáá-áíéíáñééé ðáéíí. Øáá-áíéíáñééé ðáéíí íáóííáéòñý íá áíñòíéá Óaðuétáñéíé ðáñòéòáéúííñòé – éóáíáúá è ðáçííðááíí-òéí-áéíáí-éíáúéúíúá ñóáíé, éíòíðúá, è ñíæáéáíéð, ñíòðáíéééñú ééøù íá ñééííáò áóáíáúá è ééñòááííúá éáñá. Íðéðíáíúò éáñíá á ðáéííá íáð. Ðáéúáò íáñòííñòé òíéíéñòúé. Íííáí ýðíá è ááéíé. Íá ñáááðá è ñáááðí-çá ðáéíí íáéí. Á ñííáííí ñééáíé íáñòíúò ó-éòáéáé-ýíðóçéáñòíá: éñòíðééáíé è ááíáðáòáíé. Á 90-ò áíááò íðíðéíáí ñóíéáòéý áúéé íðíáá ííáíðáéíáíé É.Í. è ðáçóéúòáòíí éò ðááíòù ñóáéí ñíçááíéá ááóð ýíòííéíáé-áñééò è ááóð áíóáíé-áñééò áíñóááðñòááííúò çáéáçíéé ííçæá áúéé ñíçááíú áú, òðé: «Éðááòíáñééé», «Áðéááúááñééé» è «Øéøéíáñééé». Íí ááæá íéðáñòííñòé ìíí. Øáá-áíéíáí, éíòíðúá íáíæéááííúá ñðíðéçú á áéáá ðáñòáíéé, éíòíðúá ýáéýñú ðáéééíé, íá áúéé çáíáñáíú á Ñíéííé ðááééò ðáñòáíéé Óaðuétáñéíé íá íòáúòá íáñòíúò æéòáééá. Íáóííáéòñý íá ñáááðí-áíñòí-ííé íéðáéíá ìíí, ééá. Íáéýáòñý éçáéééñòíé ááééíé áðááíááí íðíéñóíæááéý íðóá. Íáñòííñòù ìíáááðæáíá áúòáíòúááíéð, çáíóñíðéááíéð è, ááæá, íáðéíáé-áñéííó áúæéááíéð. Íðíáíáýòñý ñáííéííú è áúíáñ ñéíòá íáúéííááííáý, áíýðùíéé óéðáéííééé, áóá íáúéííááííúé è áíéíòíúé. Éóñòáðíééíáúé ýðóñ – ñíáæíýýáíáíéé íðéðá-íúé, ááðááð íáúéííááííáý. Óðááýíéñòúé ýðóñ á ñííáííí íðááñòááéýðò ðáñòáíéý éç ñáíáéñòáá Çéáéíáúò: íúðáé éóáíáíé, éíñò, ð íáðáéü-áòúé, ì ííéçó-éé, ééáááð éóáíáíé, çáíéýíééá çáé, íáý, éáí-áòéá ááéäý. Íáñòáíé áñòðá-áðòñý ðáíáéíé-áé éáéáðñòááííúé, áíííéé ááéúé, íáéíòíðúò íáñòáò áñòðá-áðòñý ááðáéííé íáéúé (Vinca herbacea L.), éáááçíéé áýçíééñòíúé (Filipendula ulmaria L.), øáéòáé ááñ L.), íòéòáíéá-íéé Áóññíá (Ornithogallum gussonei Ten.), á á íáííí íáñòá – óéáééá ááéäý (Viola albicaulis L.). Ýòé ðáñòáí ýð. Íáóííáéòñý íá áíñòíéá ìíí, ééá è íáðáçíááéñý ñóááíéòáéúíí íááááíí. Íá ñééííáò íáñáæáíá ìííááéá, ñííòíýúáý éç éé, íá ýñáíáééñò ñéðáíúð íáúéííááííé. Áñòðá-áðòñý òáéæá òáðí íáúéííááííúé, áóçéíá -ðíáý, ááðááðéñ íáúéííááííúé, ááðáñééáò ááðííáéñééé, æ çáíéýíééá çáé, íáý, íòñòúðíéé íýðééííáñòíúé, æá ñáíðíáý, éðáíéáá ááóáííáý. Áñòðá-ááòñý á í-áíú íáéíí éíéé-áñòáá ááðáéííé òç rapunculcus L.), éííííñ óáéúííééñòíúé (Clematis integrifolia L.). Çíðýííééé ýð. Íáóííáéòñý íá çáíááíé íéðáéíá ìíí. Øáá-áíéíáí. Íáéýáé éí2. Áééíá ááééé 950 í, øéðéíá 250 í, áéóáéíá 22 í. Íá áíá íáóííáýòñý ááá íááíéúøéò íðóáá. Éç ááðááúáá, íðíéçðáñòáðúéò íá éññé áíýðùíéé éíéð-éé, ééíá ñáðáòáééñòíáý. Éç éóñòáðíééíá ðáñíðíñòáíáíú òáééá, éáé éáðáááíá éóñòáðíééíááý è øéííáíéé ñíáá-íúðáé ìíéçó-éé. Éííááá íæíí áñòðáòéòù éíðííòááíéé ìíéááíé, ìíáíáðáííéé íáñòíýúéé, ìíéúíú ááñòðééñéóð è áíðúéóð, ðáíáéíé-áé íáíáéí á òðóáííáíñòííúò íáñòáò – á çáðííéýò éáðáááíú (Caragana frutex (L.) S. Koch.) áúéé íáíáðóæáíú á í-áíú íáéíí éíéé áéòáéíòéé ááéííááòúé (Hyacinthella leucophaea (C. Koch) Schur), ááéáðéáíáééá ðáñééáéñòáý (Valerianella muricata (Stev. ex B. áííéíééííí òáðáðñééé (Goniolimon tataricum (L.) Boiss) è áðóáéá ðáñòáíéý éç Éðáñííé éíéáé Óéðáéíú. Áíééíá ðáéé ÁáááÁééíá è Áééð-ááò á ñááý íðááúé éíðáííé ááðáá ð. Áááá, éáðúáð, éáñíííñáééò è ìíéíáííúé éóá, íá éíòíðíí -áñòí íðíéçáíáýòñý ñáííéííú, á ðáéá, éíòíðáý éíááò áíáííðóáíýáíòð òáððéòíðéð – ìí 100 í ñ éáæáíáí ááðááá. Íá ýòíé òáððéòíðéé áúéé íáíáðóæáíú òáééá áéð áíéíòíúé (Acorus calamus L.), çíéíòíðúñý-íéé íáéúé (Centaureum pulchellum (Sw.) Druce), áóéáéòá éáéáðñòááííáý (Betonica íáííéáòíéé (Xeranthemum annuum L.) è áðóáéá. Á íáéíòíðúò íáñòáò áñòðá-ááòñý áéòáé éáéáðñòááííúé (Althaea officinalis L.), L.). Íá ýòíé òáððéòíðéé áúéí òáéæá íáíáðóæáíá íáíæáòéá áééçéáý (Alchenilla propinqua Lindb. fil. ex. Juz.). Ýòí ðáñòáíéá éç ñá éáñíííñáéé. Íí ééòáðáòóðíúí ááííúí äéý Óaðuétáñéíé íáéáñòé ðáíáá íá íòíá-áéáñú. Áúéá áñòðá-áíá ééøù á ííéáñúá, (Ñóííéáý í éáðááðú áíóáíééé (CWU) ÓÍÓ éí. Á.Í.Éáðáçéíá. Ááøéííáéá. Ýòá éññéáííááííáý òáððéòíðéý íáíá éç ñáíúò éíóáðáñíúò. Íá íðááñòá Ááøéííáñéíáí éáñá, Éíááé, áñééí òðóéòíáúí ñááíí íá ñáááðá è ááééíé Áéóáíééé Òð íá çáíááá. Ýòíò ááðáá, á íðéé-éá íò íéíáíáí é ááñíéðóíúíé áúñíòáíé 100-170 í. Á áíééíá ðáéé áúááéýðòñý ááá òáððáñú: éóáíááý, ñííòíýúáý éç áééðáééúíúò íáñéíá, íáðáéðú éíæáéíáíé; è áíðíááý òáððáñá, ñííòíýúáý éç ðóñéíáíáí íáñéá, íáðáéðúòíáí áééíéñòúíé íáñéáíé è íáñ-áíúíé ñóáééíéáíé ñ íðéíáñýí áíðíúò ìíðíá, áðáçááòñý á íáé, éíòíðúé íá ìíéñúáááííí íðááíí ñééííá áíééíú áúñòóíááò íá 20-40 í áúøá ìíéíú, á á ðáéííá íáéíáíé áíðú. Áíðíé è ááá íá ìíááðóííñòù áúóíáýò íáé, éçááñòíýé, íáðááéü, íáñíé, áééíú è íáéíáúá íðéíáéíáý ñ ðáçéé-íúé íðéíáñýíé, ñðááé éíð çóáú íéááííéíé áéóéü è áð. Íá ýòíé òáððéòíðéé íííáí ó-áñòéíá, ìíáááðáøéòñý ááòðíáíé è áíáííé ýðíçéé, á òáéæá éíááò íáñòí íáéé íðááñòááééíá ñóáííúíé éáéüòáðééúíúíé (ðáñòóúéíé íá íí-áá, íáíááú, ííéé íáéíí), á òáéæá -áñòé-íí ìíáíííðéòíúíé (ðáñòóúéíé íá íí-ðáñíðíñòáíáíú: - éíáúéü Éáññéíáá (Stipa lessingiana Trin. et Rupr.) - éðéíéòáðéý íáúéííááííáý (Crinitaria linosyris (L.) Le (Centaurea sumensis Kalen.), - é í çáðíýááá (Linum czerniaeii Klok.), - éáíáó ìíéááíé (Thesium arvense Horvatovszky), - (Verbascum phoeniceum L.). Óáéæá ìíéíí íááéðááòù è éò áðóííéðíáéé: øáéòáé ìíééáðúéé è éáðáááíá éóñòáðíééíááý, éðéíéòá

(Astragalus ucrainicus M. Pop. et Klok.) – δαñoάίεά εç ηάίάεήοάά Αίάίάúá, áηñιόίε áι 30 ηι. Óááò, ò επία-άάáοñòá. Ίεάίίί
øèðίέί δαñιðίñòðáι, ί á ηòáιίúò ηίάúáñòááò. Αί øéιðεñòε-áñεεά ηίεñεε Óαδúείáñείε ίάεáñòε ίá áúε áεεþ-άί, ò.ε. η-εòáείñú,
(Linum czerniaevii Klok.) – δαñoάίεά εç ηάίάεήοάά Έúίáúá, áηñιόίε áι 30 ηι. Νοάάáεú ε εεñòúγ ίγñεñòúá, óááòú æ, εòú
ñòúáñòáóáò á Óαδúείáñείε ίάεáñòε, òáε εáε ááòá ááι ιñεάááíáí ηάίðá – ίá-áεί ÓÓ á.Έάúεú Έáññείáá (Stipa lessingia
60 ηι. Çáíáñ, ί á Έðáñιòþ έίεáò Óéðáείú. Δαñιðίñòðáι, ί ίá εññεάáίááίίε óáððεóιðεε áίáίεúίί øèðίέί – á òðóáίáíñòóίíúò ι
á ηάάá γòá ίάεçó-άίáγ ίáñοίíñòú.Á ááññáείá ð. Άáεεεεé Áóðεóé ίáðáçíááί ίáñείεúεί çáεáçέεéá. Έç ίεò á Óáá-άίείáñείι ðáεί
1995 á. ίá ð. Αóñι-εá η óáεúþ ηιððáίáίεγ ε áíññòáίáεáίεγ ιñòáðείá óáεείίίε ηòáίίίε δαñòεòáεúííñòε. Ίεñáίáγ áúøá ίáñοίíñòú
ιððáíá η óáεúþ ηιððáίáίεγ ε áíññòáίáεáίεγ ðááεéò δαñòáίεε ίáείáίε øéιðú Έáε áú çáíáðéεε, á ίεðóæáþúáé ίáñ ιððéðíáá, ίáðίáε
áεááίááðίúιέ ε ηòáίáί ááðá-ú á, óáεáεòáεúίòþ ε ίáíñáòιðéιòþ εðáñιòó. Ηίáñεáί çá áίεíáίεá! 2 εþíγ 2011 á.Έίίááóðíá Α.Έ., áείε

áúιòñείεé ÓίÓ ει. Α.Ί.Έáðáçεíá

Νίñιέ Έáøáíñúείáι Βðó

Ν³ááò ηίίòá çá òóæáá³ òíáðε, úí ίáίίá ç εþáíá’p ίáíðιόéε ηáεεúá. Έίáí ðíæááί-çίεíòááá ιðñιγίγ ίó-εáιε ι³εúείί³á áðεçίε ð
Έáøáíñúεéé Βð. Çáæááð³εε ááðð³áεε ηίñáί, óñι³οίóáñγ áóçίε, ðίçιðááεεé ε³ñεé εðáñοί³-ááð³çεé. Çáðéðéε ίá á³εéáò ιðáøéε,
είæίñþ ιèòòþ çá³εúøòþòúñγ ò³ι³ ááðáá ³ ηáι³ áίίε, ίáίίá ιίáίε³ çáñιίεíþþòúñγ, áιòòþ-εñú áι ί-³εóááίáí ηίι-είέó. Çááñá³ áá-³ðίγ ι
áι³áεáò. Ίáñòáεá ðεøá…í³- ááçøοίίι ηιòñòεéáñú ίá çáίεþ. Çáíñείίεéá ³ ááç òίáι òáίίó á³áðíáò ίá áίεú³ ááεéε. Αίòιðéíóεáñ
ίáι³áçεóúáίίç øεøéε, çááòòιç á ÷áðáιòίáιιò á³εé³, áι εá³οίε, áι ηòáæáίε, áι òðááείίε.Çáñεíá³ çáίεγ, çáñεíá³ Έáøáíñúεéé Βð, ηίá
γέείεáò á³òáðáòú. ² ò³εúéε ááðáçíáεé ááείε ίáá³òú áίί-³ á³ε³ò ίáðáðóεéáειε ηοίáι-εéáιε ίá εðòοίιò ηòεε³ ηòáðáίúείáι γðó.Έá
Óóò εáðáεéñú ίá ηáι-áðáò ç á³ðéé, ε³ίεéε ηί³áίáε-ε³á. Άε³òεó áóáεéε ðεáó á ηòááι-έó, çáεðáεé ηοίεò³, ááðééε òðááίááó ε
áεñείñιò ηòεε³, ίááóòú áñ³ ιð³γέε çεáò³ðε.Νòáðáίúεá ááεéá, úí ίáá³áιι είεε óááíðεéáñú ³ ίá ίáíá ηòίε³òúγ áóεá ηá³áείι ³ñòιðε-
áίáείεá. Άæáðáεá ίá áι³ ίáιόááεé εþááé, ηòεéε ³ γðóáεéé ááááεé είιόνú ιðéòóείε. Ίáι’γòáþòú ò³ çáίε³ εί-ίá³ ίεáίáíá ηε³
áíáíðéòé…Νé³εúéé εþááé ίεóááεéñú εðáñιþ áίáείεá. Νé³εúéé áίεáεί úíááίί³ òðááίòε áóòòγ…Ç 1240 ð. áι ηáðááεί
Άεééι Ίίεáι. Óá áæá á XVI ηò. ίεðáι³ áðóίε óéðáç ίó³á ³ ðíñ³γί, γé³ çáείáεéñú ιίεþááίγίι, áίðóιéòóáιι ³ ðεááεúñòáιι, ιι-áεé είáι ç
Áááε, áι γéίç ιðéιééá³ ³ Έáøáíñúεéé γð, ιιñòóίíáι óááíðéééñú óòòιðé. Βð, γέεé çá çáε-áé ó ò³ ÷áñε áóá çίá-ίί εðóó³øéé, ίáçéá
ίáááεá-εί. Óá ε ηáιá ð³-εá, á γéó ίáñεé ηáιç áίáε áæáðáεá γðó, ίáεá ίáçáó Áááá.Ίáεþáóááá óá ίáεúíáίε-á ι³ñòá ιίι³úεé Áóεá
-óáίáεé òðóéòίáεé ηáá ³ áóçείáεé ááείε. Ίίáεíá óι- ίá ίεòú óγáεòε, γέεé ίεøίεé áóá γðίε ó ò³ ÷áñε, ιñίáεéáι εá³òó-ίáι òðááίγ,
òáε áóεί. Ίáι’γòá³ óγ çáίεγ éεòίε³òúγ. Νòðáæááεé εþáε, ηòðáæááεá ³ ιðéðíáá. Άεðóáóááεéñú ááðááá, ááðéééñú ι³ñòé
éðíá³. Úá é çáðáç, ÷áðáç 65 ðίε³á, ίá çáεðééá çáίεγ ηε³áε òéò áιç á – ίá ηòεéáò γðó, γé ³ ηéð³çú, áεáι³þòúñγ ιíðίñε³ òð
ηòááίε, ιίεðþááεáñγ òðγñίáεíá, ίá ηòεéáò áείáñáεáñú óóáίáá. Έεøá 19 òðááίγ, είεε ίáéæá áñ³ ίáøéáιó³ ηáεεúá çáεðáεéñú ί
òáίí-ε³á ³ ι³ñáίú.Á 70-ò ðίεáð áεγ çáίá³ááίγ áðιç³ç áεð³øáίι áóεί ðίçáεòé á γðó ááίáðíáðé. Ááðááòγ ηááæáéá ιð³εééáá ³ ðáá
είòáίεó. Óáε ç’γáεééñú ίá ηòεéáò εðáñοί³-ááðááòγ: ááð³çéé Óáòγίεé, γέείεé λáðείεé, áóáι-éé Άáñεéúéé, ίεéίεéé, Νá
òððáóááεéñú.Ááááòι ÷áñó ηίεéεί ç ðéò ι³ð. Ίίáεðίñòáεé þι³ ηáá³áίεéé, ιíðιçé³ðáεéñú, είεéøòóú áæá ç εþáíá’p ηáιç ò ίíç
ááééíι. Ίεøáþòúñγ ιñòð³áòγ ááðááðéñó òá áóçéó, ίá-á ηί³áίá³ çáíáòé á³ε³þòú εóú³ áóòιγίίç òááίεáε. Άεðίñεé ηιðááæáί³ε εðáñ
á³òáð áóéί³ òðááε: òéι-áε, øááé³þ, είíþøéιó… Ðιçιόøéáøé é³ñεé ááð³çéáι, çáøοί³á ί-áðáòιι ááε³. Ίáñòáεá ðεøá… ίá
ηáιç είε³íöγ. Ίίεíðééáñú γðιι είáι éðéøòáεááá ι³ñιγ. Αçá³ίεíþ εóίíþ á³ááεéáñú áίáείεá. Óðááίááá ί³-… Βé είεéñú á áááίεíç